

Egy kínos interjúról

A Népszabadság február 7-i számában Bóhm András, „Demszky pártelnök általános helyettese” kifejti, hogy Demszky „egénisége magával huzzza az SZDSZ-t. Ami a személyi kultusz illeti, nincs ilyen, mert Demszky kifejezetten igényli a tanácsokat”. Egy demokratikus párt második embere beszél így az elsőről. Nem a párt demokratikus szelleme zárja ki, hogy személyi kultusz alakuljon ki, hanem maga Demszky gátolja meg a saját személyi kultuszát azáltal, hogy tanácsokat kér. Milyen kínos okfejtés.

Milyen kínos interjú. A címe: „Az SZDSZ befolyásra törekszik”. A háromhasábos párbeszédben egyetlen szóból sem derül ki, hogy milyen célokra szeretné a Második Ember fordítani a befolyást, amelyre pártja törekszik. Az Első Ember nem szabadította meg magát az ideológiai gondolkodás terhéből. Ő még taktikai döntéseit is ideológiai mázban találja fel. Ezért állítja például, hogy az SZDSZ nem baloldali párt, hanem a középben foglal helyet. Csak-hogy ha egy párt elítéli a nacionalizmus, a klerikalizmus, a populizmus és a rasszizmus minden formáját, ha emberjogi beállítottságú és szociális érzékű, ha antietatista és ha várakozással fogadja a modernizáció kihívásait, akkor balra áll a középtől, még akkor is, ha taktikai okból letagadja ezt a ténykörülményt. A Második Ember még csak le sem tagad semmit, annyira nem érdeklik az elvi szempontok.

Az Első Ember ideológiai ürügyet talál arra is, hogy kikoszoraztassa magát néhányszor Dávid Iboylával. „Rendszerváltó pártok” – mondja ebből a célból. Olyan pártnak udvarol így, mely számos ideológiai szállal kötődik a két világháború közti Magyarországhoz, holott ő maga teljességgel elfogadha-

atlan e Magyarország megkésett képviselői számára. Ha törleszkedni kezd jobb felé, azok hisznek neki a legkevesbé, akik felé bájmosolyát ragyogtatja.

A Második Ember a közölt interjú tanúbizonysága szerint elkerüli a törleszkedéssel járó pozitívumokat, mert számára még a törleszkedés is túlzottan ideológikus tevékenység. Ő ugyanis a politikának csak taktikai vetülete iránt érdeklődik. Az újságírók azt kérdik tőle, hogy a 2002-es választások után a Fidesz és az MSZP közül „melyik párt jöhet szóba az SZDSZ partnereként”. A Második Ember ezt válaszolja: „Ezt a kérdést megint a választások döntenek el.” Magyarán: ahhoz csatlakozunk, akihez lehet, vagy aki többet ígér nekünk.

Ha Bóhmhoz hasonlóan taktikai érvekkel operálnék, elmondanám, amit már annyian és annyiszor elmondtunk: a következő választás elsősorban arról szól majd, hogy akarjuk-e még négy évig Orbán Viktort miniszterelnöknek, és akarjuk-e, hogy még négy évig Orbán Viktor pártja kormányozza az országot. Arra a pártra, amely azt feleli erre a kérdésre, hogy „Majd meglátjuk”, a megosztott közvélemény egyik fele sem fog szavazni. De ennél a taktikai érvnél is fontosabb, hogy nem létezik középálláspont az MSZP és a Fidesz között. Egy kényes ízlésű párt hirdetheti esetleg, hogy egyikkel sem bír összeállni (noha ezzel azt is bejelenti, hogy nem óhajt kormányra jutni), de nem mondhatja, hogy mindkettővel képes szövetkezni, ha a körülmények úgy hozzák.

Igaz: mindkét párt mögött mohó klientúra áll, és mindkettő olyan tényezők segítségével kormányoz, amelyek gígáshi lopásokban és egyéb visszaélésekben érdekelték. De a szocialisták – néhány kellemetlen kivételtől eltekintve –

modern országot akarnak a modern Európába kormányozni. Ezenkívül nem fenyegetik a demokratikus intézményrendszer működését. A Fidesz még Szent Istvánról szónokolva és Széchenyi Istvánról elnevezett pénzeket osztogatva is Tisza Istvánt becézi, és gyakorlati politikájában visszamegy a pártállamig, és tovább. A parlamentet visszazugorítja a jelentéktelenségbe, az ügyességet és rendőrséget kézilég vezérli, a hozzá közel álló bűnözőket szemérmetlen nyíltsággal védelmezi, a bírói ítéleteknek fittyet hány, udvarol a történelmi egyházaknak, elfoglalta a médiát, a kulturális és a gazdasági versenyzférát hatalmi eszközökkel saját klientúrájának szolgálatába állítja. Szakmai szempontból szégyenletes, hogy ismétlgetem, ami köztudomású. De a butaság és a hazugság is ismétlgeti magát lépten-nyomon, és nem háttástanul. Helyzete előnyös: a kétszer kettő mondhatja háromnak, ötnek, sőt kilencnek is. Aki viszont a helyes választ adja meg, az mindig ugyanazzal a számmal untatja olvasóit és hallgatóit. Mégis erre kell vetemednem, hiszen még egy demokratikus párt Második Embere is úgy óhajtja végrehajtani az Orbán–Torgyán-kormány megbuktatását célul kitűző párthatározatot, hogy helyette esetleg egy Orbán–Demszky-kormány vagy – ne kacagjanak, kérem – egy Demszky–Orbán-kormány megalakulását szorgalmazza. De nem elvből ám, hiszen ő azt sem bánná, ha egy ezzel ellentétes szellemiségű kormányban vennének részt a szabad demokraták. Mitől függ, hogy melyiket boldogítjuk? A választás eredményétől. Csakugyan ezt mondja. Micsoda kínos megnyilatkozás!